

Завгородній Ю., студент

(Київ, НаУКМА)

КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ В КОНТЕКСТІ ВІТЧИЗНЯНОГО СХОДОЗНАВСТВА: ПІВНІЧНО-БУДДИСЬКИЙ РЕГІОН ДАЛЕКОГО СХОДУ

Значення і внесок Києво-Могилянської академії /далі в тексті - КМА/ у розвиток слов'янських культур, навіть православного світу Європи, досить значний і помітний. Існуючі дослідження приділяють увагу, як правило, саме цьому історико-культурному регіону /див. зокрема: З.Хижняк, 1988).

За часи свого існування КМА здійснювала контакти не лише з Європою, а й з Азією. Але дослідження східного напрямку ще не отримало належної уваги. Можливо, через те, що сходознавство в Україні /у самому широкому розумінні, /через зовнішні політичні чинники як таке, ще досі не склалося.

Розглядаючи окремі, маловідомі аспекти історії Академії та діяльності її випускників у східному регіоні, вдається також додати й певні штрихи до загального тла україністики, долаючи тим самим лише проєвропейське зосередження науковців.

Перша третина контактів випускників КМА /І.Кульчицький, І.Лежайський, Ф.Лещинський та інші/ з північно-буддиським регіоном, насамперед Монголією, Бурятією та Китаєм. Вони відбувалися в згаданому напрямку східної зовнішньої політики Росії, який був тісно пов'язаний із місіонерською діяльністю. Ця особливість змушувала місіонерів звертатись до основ буддизму, вивчати монгольську, китайську мови, спілкуючись безпосередньо з носіями Вчення Будди /В.Аскоченский, 1856; Ш.Чимитдоржиев, 1987).

Саме цей час можна вважати початковим етапом далекосхідного сходознавства взагалі й буддології зокрема, не лише в Україні, а й у Росії.

Відносини з буддизмом не були перервані й у наступниці КМА - Київській духовній академії /далі в тексті - КДА/. Хоча вони не мали достатньо оригінального характеру /Г.Малеванский, 1872; Ф.Орнатський, 1893 та ін.).

Виникло зацікавлення північно-буддиським регіоном Далекого Сходу й у відновленій КМА /В.Сердюк, 1995).

Узагальнюючи сказане, варто перед усім вказати на існуючу спадковість інтересу до північно-буддиського регіону Далекого Сходу в КМА-КДА-НаУКМА, який, реалізуючись у різний спосіб,

залишається предметом постійного зацікавлення, що, на наш погляд, може свідчити про формування його власного патерну або ж егерора.

Ковальчук Г.К., доцент
(Рівне, Педагогічний ін-т)

АВТОР ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ- ВИХОВАНЕЦЬ КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Києво-Могилянська академія в українській освіті заклала міцний фундамент вищої школи і зосередила в собі енергію самостійницького, національного духу.

Вона притягувала до себе молоде покоління з усієї України і Білої Русі. Ціла плеяда видатних вчених і письменників, військових, державних і громадських діячів були вихованцями Академії.

Здобув у ній освіту і майбутній український гетьман, автор Першої Конституції України Пилип Орлик. Саме в Академії, що носила тоді титул колегії, учився він красномовству і філософії. Звідси і виніс пишний риторичний стиль, майстерне володіння латинською мовою, вміння складати листи, меморіали, договори та інші державні документи в ясній і логічній формі.

Потрапивши в поле зору гетьмана України Івана Мазепи, Орлик у 1702 р. стає старшим військовим канцеляристом у Генеральній військовій канцелярії. Завдяки здобутим академічній освіті і вихованню, наполегливій праці він робить швидку кар'єру. Вже в 1706 році Орлик — Генеральний писар канцелярії. На той час це була дуже висока посада. Через руки Генерального писаря проходили найважливіші державні справи і документи.

По роду своєї праці Орлик близько стояв до особи гетьмана Мазепи, був знайомий з його думками і намірами, посвячений в усі справи тодішньої української дипломатії.

В ряду видатних українських діячів постать П.Орлика ще для багатьох поколінь буде неповторною особистістю, яка визначала принципову лінію незалежності України як свободи від імперської політики “старшого брата”.

Саме задумка Петра I перетворити Україну на одну із провінцій Росії, а Гетьманство знищити, спонукала Івана Мазепу і